

A Kozmikus Fény Éve

Ismét jeles év köszönt ránk, méghozzá olyan, amelynek jelentős csillagászati vonatkozásai is vannak. A Fizika Éve (2005), a Nemzetközi Heliófizikai Év (2007), a Reneszánsz Év (2008) és a számunkra különösen emlékezetes Csillagászat Nemzetközi Éve (2009) után itt a Fény Éve. A Fény Évét az Európai Fizikai Társulat kezdeményezte, és az UNESCO, valamint az ENSZ hivatalos nemzetközi év rangjára emelte. A 2015-ös esztendőben számos, a fényvel kapcsolatos évfordulóra is emlékezünk – néhányról a Meteor csillagászati évkönyv 2015-ös kötetében is olvashatunk. Civilizációnk életében kulcsfontosságú a fény, a nemzetközi év egyebek mellett kulturális, tudományos, technológiai, művészeti szempontból kívánja bemutatni, elemezni, megismertetni a fényt.

**KOZMIKUS
FÉNY** IAU

A Nemzetközi Csillagászati Unió (IAU) is csatlakozott a Fény Évéhez, és olyan jellegű programokat hirdettek meg, amelyekkel már találkozhattunk 2009-ben.

A Fény Éve programjait olyan előadásokkal színesíthetjük, amelyek kapcsolódnak Albert Einstein általános relativitás-elméletéhez (1915) és a kozmikus háttérsugárzás felfedezéséhez (1965). Manapság jól érzékelhető felfokozott érdeklődés mutatkozik meg a kozmológiai témák iránt a nagyközönség körében, így különösen indokolt az említett két területet bemutatni.

Számos olyan altéma is megtalálható az IAU programjában, amely kimondottan az MCSE vállalt feladatai közé tartozik. Ezek közül is a legfontosabb az éjszakai égbolt megóvása elnevezésű projekt, amely a világszerte robbanásszerűen terjedő fényszennye-

zés problémái mellett a csillagoségbolt-parkok jelentőségére is felhívja a figyelmet.

Ugyancsak fontos Az Univerzum képekben elnevezésű alprojekt, amely – nem nehéz kitalálni – csillagászati fotók minél szélesebb körű bemutatását célozza. A csillagos égbolt fényképezésével hazánkban is rengeteg amatőr csillagász foglalkozik, akik olyan felvételeket készítenek, amelyek bemutatásra érdemesek – és nem csupán a virtuális közösségi terekben, hanem a valóságos kiállítóterekben is. Az MCSE anyagi forrásai meglehetősen korlátozottak, de lehetőségeinkhez mérten igyekszünk segítséget nyújtani asztrofotós kiállítások szervezéséhez.

Az IAU még ennél is gyakorlatiasabb, egészen távcsőközeli programja a Galileoscope, amely egy egyszerű távcső összeállítását jelenti – valójában egy kis 50 mm-es Kepler-rendszerű teleszkópról van szó. A Galileoscope-projektről már hallhattunk 2009-ben, a csillagászat-évben, de nyilvánvalóan idén is fontos ilyenfajta távcsöves élményhez juttatni az érdeklődőket – elsősorban a fiatalokat. A távcsőépítés tematikájához mi leginkább a tükrörcsiszoláson és Dobson-távcsövek építésén keresztül tudunk kapcsolódni, amihez – lehetőségeinkhez mérten – igyekszünk segítséget nyújtani a szervezőknek.

Legvégül említjük a járdacsillagászati bemutatókat, amelyek a legjobb lehetőséget kínálják arra, hogy szó szerint közel hozzuk az utca emberét a csillagok világához. Nem baj, ha fényszennyezett helyen állítjuk fel távcsövünket, a Hold és a bolygók még ilyen helyszíneken is megmutathatók! A csillagásztávcső látványa szinte magától odacsalogtatja a járkelőket. Hadd jöjjenek, nézzenek csak bele az okulárba, lássanak valódi képet a Holdról a Jupiterről, a Vénuszról, még ha pár másodperc simogatás után sokkal jobb fotók is ugranak elő mobiltelefonjukból. A távcsőben látott kép a valódi, és a távcsöves élmény lesz igazán a miénk – és az övék.

Mizser Attila